

فرم پیشنهاد طرح پژوهشی

عنوان طرح: بررسی وضعیت و ساماندهی دامداری‌ها و مرغداری‌های صنعتی و غیرصنعتی استان قزوین همراه با پهنه‌بندی منطبق با آمایش سرزمین با هدف ارتقاء کمی و کیفی تولیدات دام و طیور

۱- اطلاعات مربوط به محقق

نام: رضا نام خانوادگی: طاهرخانی
رشته تحصیلی: مهندسی کشاورزی - علوم دامی (تغذیه طیور)
محل اشتغال: دانشگاه پیام نور استان قزوین
آخرین مدرک تحصیلی: دکتری تخصصی
شماره تلفن ثابت: شماره تلفن همراه: ۰۹۱۲۲۸۲۴۷۳۹ امضاء محقق

۲- اطلاعات مربوط به طرح

الف) عنوان طرح :

معادل انگلیسی عنوان طرح: Study and Organization of Industrial and Non-Industrial Livestock and Poultry Farms in Qazvin Province through Zoning Based on Land Use Planning to Improve the Quantity and Quality of Livestock and Poultry Production

ب) نوع تحقیق: بنیادی ۱ θ **کابردی ۲ θ توسعه فناوری ۳ θ

پ) مدت زمان اجرای طرح: یکسال تاریخ شروع: اول آذر ۱۴۰۴ تاریخ خاتمه (تقریبی): اول آذر ۱۴۰۵

ت) تاریخ پیشنهاد طرح :

ث) سازمان متقاضی طرح پژوهشی : اداره کل جهاد کشاورزی استان قزوین و دستگاه‌های همکار شامل اداره کل پشتیبانی امور دام، اداره کل دامپزشکی و دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری قزوین

ج) پرسش(های) تحقیق (فرضیه‌های تحقیق) :

۱- وضعیت فعلی واحدهای دامداری و مرغداری‌های صنعتی و غیرصنعتی استان قزوین بر اساس اصول آمایش سرزمین چگونه است؟

۱-۱) آمار دامداری‌ها و مرغداری‌های صنعتی و غیرصنعتی در استان به تفکیک شهرستان چگونه است؟

۱-۲) نقشه پراکنش جغرافیایی استقرار واحدهای دامداری و مرغداری صنعتی و غیرصنعتی در سطح استان قزوین چگونه است؟

۱-۳) با توجه به سند مصوب آمایش سرزمین استان قزوین، استقرار دامداری‌ها و مرغداری صنعتی و غیرصنعتی در سطح استان چگونه است؟

۴-۱) تحلیل شکاف بین وضع موجود و وضع مطلوب استقرار دامداری ها و مرغداری صنعتی و غیرصنعتی در سطح استان قزوین چگونه است؟

۵-۱) از منظر GIS نقاط داغ و سرد استقرار دامداری ها و مرغداری صنعتی و غیرصنعتی در کدام نواحی استان قزوین می باشد؟

۲- آیا طبق معیارهای آمایشی، ادامه فعالیت برخی واحدهای دامداری و مرغداری صنعتی و غیرصنعتی استان نیاز به بازنگری دارد؟

۲-۱) آمار دامداری ها و مرغداری صنعتی و غیرصنعتی در استان قزوین به تفکیک واحدهای فعال، نیمه فعال و غیر فعال چگونه است؟

۲-۲) نقشه پراکنش جغرافیایی استقرار واحدهای دامداری و مرغداری صنعتی و غیرصنعتی به تفکیک واحدهای فعال، نیمه فعال و

غیر فعال در سطح استان قزوین چگونه است؟

۲-۳) دلایل غیرفعال و نیمه فعال بودن دامداری و مرغداری صنعتی و غیرصنعتی استان قزوین و راهکارهای حل این مشکل چیست؟

۲-۴) با توجه به استانداردهای پرورش دام و طیور، کیفیت عملکرد دامداری ها و مرغداری صنعتی و غیرصنعتی استان قزوین چگونه

است؟

۲-۵) از منظر آمایش سرزمین، کدام مناطق استان قزوین برای اعطای مجوز جدید پرورش دام و طیور از اولویت بیشتر برخوردار می

باشند؟

چ) اهداف طرح:

- تهیه نقشه پهنه‌بندی علمی دامداری ها و مرغداری های استان قزوین با استفاده از سیستم های اطلاعات مکانی (GIS) و سند

آمایش سرزمین در استان قزوین

- شناسایی مشکلات و چالش های پیش روی واحدهای دام و طیور استان قزوین از نظر فنی، زیست محیطی، اقتصادی، زیرساختی

و مدیریتی

- ارائه راهکارهای اجرایی برای ساماندهی، ارتقا، بازفعال سازی و انتقال واحدهای دامداری و مرغداری استان قزوین به پهنه های

مناسب و مستعد و یا تعطیلی آنها

ح) اگر طرح از نوع کاربردی یا توسعه فناوری است کدام بخش های جامعه و دستگاه های اجرایی از آن بهره‌مند می شوند ؟

اداره کل جهاد کشاورزی استان قزوین، اداره کل دامپزشکی استان قزوین، اداره کل پشتیبانی امور دام استان قزوین، اتاق

بازرگانی، صنایع و معادن . کشاورزی استان قزوین، سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان قزوین، دفتر هماهنگی امور

اقتصادی استانداری استان قزوین، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین

ضرورت و اهمیت تحقیق :

برای طراحی و اجرای سیاست‌های توسعه‌ای، حمایت‌های دولتی و سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی، باید تصویر دقیقی از وضعیت موجود داشت، تخصیص یارانه‌ها، وام‌های بانکی، نهاده‌ها و خدمات فنی و آموزشی، نیازمند داشتن اطلاعات دقیق واحد‌های پرورشی دام و طیور استان است. عدم اطلاع از وضعیت فعالیت واحدها، منجر به هدر رفت منابع یا توزیع ناعادلانه آنها خواهد شد. واحد‌های فعال نشان‌دهنده ظرفیت با لعل تولید شیر، گوشت، تخم مرغ و ... هستند. شناسایی واحدهای غیر فعال یا نیمه فعال می‌تواند به عنوان فرصتی برای باز فعال سازی آن‌ها در نظر گرفته شود، که با هزینه‌ای کمتر از احداث واحد جدید، ظرفیت تولید استان را افزایش می‌دهد. بازنگری سیاست‌های ارتقای صنعت دام و طیور استان که مبتنی بر آمایش سرزمین است بدون داشتن این اطلاعات میسر نخواهد شد. برنامه ریزی بلند مدت و علمی برای استفاده بهینه از منابع طبیعی، انسانی و اقتصادی استان با توجه به ویژگی جغرافیایی، اقلیمی، زیست محیطی و فرهنگی آن در راستای توسعه پایدار، متوازن و هماهنگ بخش‌های مختلف مانند کشاورزی، صنعت، خدمات منابع طبیعی و زیربنای انجام می‌شود.

مساله تحقیق:

امروزه یکی از شاخص‌ها و معیارهای توسعه یافتگی، میزان انطباق برنامه‌های اجرایی هر کشور با مبانی و مطالعات آمایش می‌باشد. آمایش نوعی برنامه ریزی بلند مدت است که هدف آن ساماندهی اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و زیست محیطی به منظور تحقق آینده‌ای مطلوب با رویکرد کل‌گرا و سیستمی محسوب می‌گردد. این رویکرد، زمینه تعادل میان سه عنصر انسان، فضا و فعالیت و ارائه چیدمان منطقی فعالیت‌ها در عرصه سرزمین را فراهم می‌کند. در واقع آمایش سرزمین، تنظیم روابط و کنش‌های متقابل بین عوامل انسانی، اقتصادی و محیطی به منظور ایجاد سرزمینی مبتنی بر بهره‌گیری بهینه و پایدار از استعدادهای انسانی و محیطی تعریف می‌شود. با توجه به اهمیت روز افزون تولیدات دامی و طیور در امنیت غذایی، اشتغال و اقتصاد استان قزوین، نبود اطلاعات دقیق و به روز از وضعیت موجود واحدهای دامداری و مرغداری (صنعتی و غیر صنعتی)، پراکندگی نامناسب جغرافیایی آن‌ها و عدم انطباق کامل استقرار این واحدها با توانمندی‌های محیطی و اصول آمایش سرزمین، موجود شده است که :

الف - بهره‌وری تولیدات پایین باشد

ب- برخی مناطق با کم‌آبی یا محدودیت منابع طبیعی با بارگذاری بیش از حد دام و طیور مواجه شوند.

پ- در مقابل، برخی ظرفیت‌های بالقوه استان بلااستفاده باقی بمانند. در نتیجه، مساله اصلی این تحقیق، نبود اطلاعات جامع برای شناسایی، سازماندهی، و بهینه‌بندی و بهینه‌دامداری‌ها و مرغداری‌ها در استان قزوین برپایه اصول آمایش سرزمین، با هدف ارتقای کمی و کیفی تولیدات دام و طیور است.

۴- روش تحقیق (روش اجرای طرح)

- نوع تحقیق: کاربردی - توسعه‌ای
- روش اجرا:
- گردآوری داده‌ها از طریق پرسشنامه، مصاحبه با بهره‌برداران، داده‌های سازمان جهاد کشاورزی، دامپزشکی و مرکز آمار
- تحلیل مکانی واحدها با استفاده از GIS و تکنیک‌های پهنه‌بندی.

جامعه آماری و محدوده پژوهش

- جامعه آماری: جامعه آماری و قلمرو تحقیق تمام واحدهای دامداری، مرغداری صنعتی و غیر صنعتی در استان قزوین که دارای پروانه و مجوز بهره‌برداری هستند می‌باشد.
- محدوده مکانی: کل استان قزوین با تفکیک شهرستان‌ها (قزوین، تاکستان، بویین‌زهرا، آبیک، البرز و آوج).
- خروجی‌های مورد انتظار
- تهیه بانک اطلاعاتی جامع از تعداد، نوع، وضعیت بهره‌برداری و موقعیت جغرافیایی دامداری‌ها و مرغداری‌های صنعتی و غیرصنعتی استان قزوین
- تفکیک واحدهای فعال، نیمه فعال و غیرفعال پرورش دام و طیور استان قزوین
- تهیه نقشه پهنه‌بندی فضایی بر اساس منابع آب، خاک، اقلیم، حمل و نقل و بازار مصرف پرورش دام و طیور استان قزوین
- افزایش بهره‌وری با کمترین آسیب به محیط زیست پرورش دام و طیور استان قزوین
- کاهش هزینه‌های تولید، تلفات مصرف آب و انرژی در پرورش دام و طیور استان قزوین
- کاهش مخاطرات زیست محیطی (آلودگی منابع آب و خاک و گازهای گلخانه‌ای) در پرورش دام و طیور استان قزوین.

۵- مهمترین منابع و مأخذی که از آنها استفاده می‌شود (استناد به روش APA)

منابع فارسی:

۱. محمدی، علی). ۱۳۹۵. (مدیریت دامداری‌ها و مرغداری‌های صنعتی. تهران: نشر دانشگاهی.
 ۲. رحیمی، حسین و همکاران. (۱۳۹۸). بررسی وضعیت تولید تخم‌مرغ در استان‌های ایران. مجله علوم دامی ایران، ۲۹(۴)، ۵۶-۴۵.
 ۳. سازمان جهاد کشاورزی استان قزوین). ۱۴۰۲. (گزارش سالانه وضعیت دام و طیور استان قزوین. قزوین: مدیریت برنامه‌ریزی و توسعه.
 ۴. احمدی، ف. و نادری، م). ۱۳۹۷. (آمایش سرزمین و توسعه پایدار بخش کشاورزی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- منابع انگلیسی:

۱. Smith, J., & Jones, L. (2019). Rural poultry production systems and their productivity: A global review. *Journal of Animal Science*, 97(12), 4801–4814.

٢. Thornton, P.K. et al. (2018). Livestock and the environment: Balancing benefits and costs. *Annual Review of Environment and Resources*, 43, 217–241.

٣. World Bank. (2021). *Mapping Agricultural Resources for Regional Development*. Washington, DC: World Bank Publications.

٤. FAO. (2020). *World Livestock: Transforming the livestock sector through the Sustainable Development Goals*. Rome: Food and Agriculture Organization.

٦-برآورد هزینه اجرای طرح (آنالیز هزینه ها)

هزینه انجام طرح مبلغ پنج میلیارد ریال برآورد می شود.

۷- برآورد زمان انجام طرح

ردیف	فعالیت‌ها یا مراحل کار	ماه های سال						
		مهر	مهر	مهر	مهر	مهر	مهر	مهر
۱	تدوین مبانی نظری و پیشینه پژوهش	۲						
۲	جمع آوری داده ها	۳						
۳	تحلیل داده ها	۲						
۴	تدوین گزارش مربوط به یافته های پژوهشی	۲						
۵	تدوین گزارش مربوط به نتیجه گیری	۱						
۶	جمع بندی و ویرایش کل گزارش پژوهشی	۱						
۷	تدوین مقاله	۱						

۸- همکاران محقق

ردیف	حیطه مسئولیت در طرح پژوهشی	نام و نام خانوادگی	محل اشتغال	رشته تحصیلی	امضاء
۱	مجری طرح	رضا طاهرخانی	دانشگاه پیام نور قزوین	علوم دامی - تغذیه طیور	
۲	همکار طرح	حیدر قیاسی	دانشگاه پیام نور قزوین	علوم دامی - ژنتیک و اصلاح نژاد دام	
	همکار طرح	مهدی صداقت	دانشگاه پیام نور قزوین	متخصص GIS	
	همکار طرح	مهدی تقی نژاد	دانشگاه آزاد تبریز	متخصص نسخوار کنندگان	